

הארץ

מים הם נושא מרתק וחשוב ביותר, אבל התערוכה הזאת מייבשת

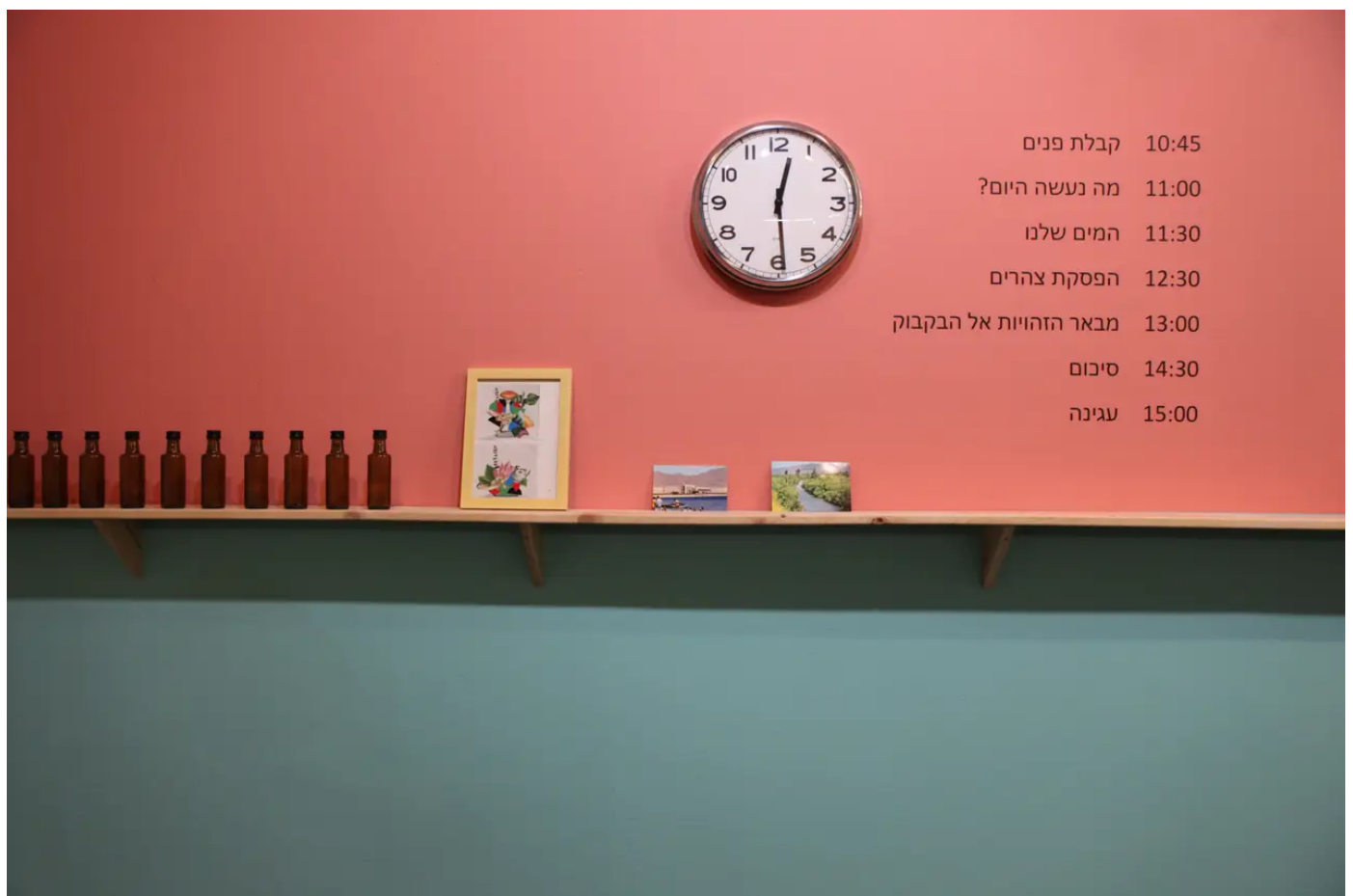
הכניסה לבניין היתה מזמינה ומפתיעה, ההמשך הרבה פחות. התערוכה "מהם מים" של ניר סגל וטל אלפרשטיין מציעה אמנות שיתופית, רק שלא ברור למי היא מיועדת

האפקט ההרסני והקטלני של ההצפות ברחבי אירופה, ארצות הברית, סין והודו הוא לא רק תזכורת דרמטית למשבר האקלים ולהשפעותיו על כדור הארץ, אלא גם למקום המרכזי של מים בתהליכים, הן המפרים והמחיים, והן הטרגיים.

עם כל הכבוד להצפות וסופות, הדרמה המיימית הגדולה של השנה התרחשה הרבה יותר בשקט. בעיצומו של הקיץ הלוהט פורסם כי שנת 2021 היתה היבשה ביותר, עם מספר המקומות שהוכו בבצורת הגדולה, מאז החל המעקב לפני יותר מ-130 שנה. הבצורת בברזיל, לדוגמה, כבר פגעה בכרבע מיבולי הקפה ובמקביל תוביל לעליית מחירי החשמל. במדגסקר מצויים מאות אלפי אנשים בסכנת מוות עקב המשבר. אזורים שמעולם לא חוו בצורת נאלצו השנה לראשונה להתמודד עם מחסור במים לשתייה, היגיינה וחקלאות.

מתוך התערוכה. למי זה מיועד? צילום: ללא קרדיט

אמירה מרעננת על הנוזל שבלעדינו ניעלם מכאן

מים הם מרכיב מרכזי בכל תעשייה, בתיירות, פנאי, מזון. לא מפתיע שהם מככבים במיתוסים וספרי קודש, ובכל התרבויות מערכות היחסים שאיתם בידי ביטוי באלפי יצירות בכל התחומים. לכן, למרות

אחרי שכרגיל חלפנו על פני שלוליות של מי ביוב סטנדרטיים לאזור, הכניסה לבניין באזור קרית המלאכה בתל אביב היתה מזמינה ומפתיעה. שלט ניאון צבעוני הזמין לגלריה, שם הובטח שיוגשו מים צוננים. הבטיחו וקיימו, ומאחורי הבר בסגנון חוף ים ישב ניר סגל, שיחד עם טל אלפרשטיין יזם ומפעיל את הפרויקט, והציע כוס מים למתגודדים בפתח. אכן קרים ומרוויים.

עד כאן ההיילייטס. טקסט התערוכה שמונח כתפריט על הבר שופע כמעין בביטויים ודימויים מעולם המים. "הגלריה אמנם סוגרת את הברז על החלל המרכזי, אך מחוץ לגלריה יפעל בר מים שיציע, כמו נוה מדבר, מים (ותרבות) לכל צמא". ויש עוד מאותו ים: "בכל יום במהלך התערוכה יתאספו סביב השולחן/הבאר קבוצות של אנשים שנבחרו מראש סביב מכנה משותף הקשור במים, ויונחו כמו טיפה מהים תחת המיקרוסקופ. בין הקבוצות יהיו דייגים, אינסטלטורים, צוללנים, בני ובנות ים, טובלות לטהרה ואנשים שלא שותים מים. כל קבוצה תתחקה אחר הבשורה שיש למים להביא לעולם, כפי שהיא משתקפת בעיני כל אחד מחבריה. מתוך הזהות האישית המים יחפשו את הנהר המשותף, שייסכר דרך פעולה של מיתוג המים על גבי בקבוק. הבקבוקים של כל קבוצה, שיהוו עדות יחידה עבור הצופה למה שהתרחש בסדנה, יוצגו לראווה ויוצעו כיצירות אמנות למרבה במחיר במכירה הפומבית שתעגן את התערוכה".

הקוקטייל הזה מוגש כחלק מהדיון העכשווי על מרחב ואמנות שיתופית, על המעבר מאובייקט לאירוע ומפגש. אם זה לא מספיק כדי לצעוק לרב חובל לשנות כיוון לפני שמתנגשים בקרחון, יש גם הסבר. "שתי לוגיקות שונות יפעלו בפרויקט — זו של סדנת המיתוג הקבוצתית וזו של תערוכת האמנות. הזהות האוטנטית של המשתתפים שתוצף בסדנה תיספג אל תוך המנגנון המשומן של הקפיטליזם הממתג, רק כדי להשקות בחזרה את שדה האמנות או את הגלריה (המסחרית) שבה תתרחש הפעולה". מה פירוש זהות אותנטית? שהדייגים אכן דייגים? סגל גם ישב ליד הבר, מלמל משהו על מחקר חברתי, סדנאות מיתוג, מומחי פרסום ושיווק, קהילה. בקיצור, מבול.

אוקיי, נכנסנו. אנחנו באים לחלל אמנות כדי לחוות משהו, אובייקט, דימוי, שיפעילו את החושים שלנו. בקצהו האחד של הפרויקט, זה שלא הוזמנו אליו, התכנסו קבוצות של אנשים, נסגרו בגלריה ודנו בקשר שלהם למים. בקצה השני, החשוף למבקרים, היו שאריות טקסטואליות וקשקושים בגיר ובטושים שנוצרו כנראה בעקבות מה שנידון בסדנה האחרונה. מילים כמו "תקווה", "חופש", "שקט", "גלים", "חיבור לטבע" מילאו את השולחן שעוצב כטיפה — ידבקו כסטיקרים על עמוד.

מתוך התערוכה. שום שאלה חדשה בנוגע להיבטים הכלכליים, חברתיים של אמנות צילום: ללא קרדיט

על המדפים עומדים בקבוקי פלסטיק בגדלים וצורות שונות, ביניהם גליות תיירות וינטג' עם בריכות וחופי ים, כשבצד יש שמשיית קש. ומזרקה רדימייד קיטשית. ושחף. וגם מגדל מים מיניאטורי, חמוד. וידיאו ובו שפת בריכה במלון. זהו. איפה זה ואיפה "שמש וים", מיצג חוף הים המרהיב שזיכה את ליטא בפרס הראשון בביאנלה בוונציה ב-2019? בניגוד למה שהוצג בביאנלה באיסטנבול באותה שנה שהתמקדה באקולוגיה של הימים מה שמציעים ברויארט מגיע בלי ריחות, קולות, טעמים, מגע של מים או חול, רק עם מראות שדופים.

אני מבין שזו אמנות תהליכית, שיש פה שיתופיות ושזה פרפומנס סגור. למי הוא מיועד? נוצרו פה קהילות אלטרנטיביות, אבל כאלה נוצרות גם ב"האח הגדול" וב"הישרדות" ולפחות שם יש סוג של אקשן. המנטרות הרוחניקיות והאווירה החפיפניקית שנושבות בחלל מתמיהות כך שקשה לראות איך מומחה למיתוג יציל אותן מתהומות המובן מאליו.

מתוך התערוכה צילום: ללא קרדיט

ובנוגע למהלך. כששאלתי את סגל "למה מומחה מיתוג?" הוא גמגם משהו לא ברור בנוגע לפרסום, מיתוג, שיווק. לאמנות יש מערכת יחסים מאוד מורכבת, ביקורתית ואירונית עם העולמות הללו. אמנים רבים החלו כמעצבי פרסומות ומותגים, אחרים הגיבורהטמיעו־בלעו מותגים ופרסומות לקרביהן. האמירה שהגלריה מסחרית ולכן בסוף הפרויקט תוצאותיו יתכנסו לכדי בקבוקים ממותגים שיימכרו בה לא מעוררת שום שאלה חדשה בנוגע להיבטים הכלכליים, חברתיים של אמנות ובכלל זה היותן של הגלריות חנויות. ככה זה. אמנים צריכים להתפרנס והגלריה היא המדיום למכירת התוצרת. אבל מה לזה ולמים?

מתוך התערוכה צילום: ללא קרדיט

נכון שזה עוד לא גמור, זה רק באמצע. אבל אם זה לא גמור, ובאמצע תהליך ואין ברצונם של האמנים שיבוא מבקר אמנות, שיגיעו צופים — שיסגרו את הגלריה ויציגו בסוף. אם הזמנתם לראות את השלבים, אז זה מה שראיתי. מים הם נושא מרתק וחשוב ביותר. אבל מה שראיתי גם מייבש וגם לא עושה חשק לחזור ולשתות מאותה באר, או בקבוק ממותג.

ניר סגל וטל אלפרשטיין — "מהם מים". אוצרת: מאיה במברגר. גלריה רוֹיארט, שביל המרץ 3, תל אביב. שישי-שבת 11:00–14:00. עד 23.10

לחצו על הפעמון לעדכונים בנושא:

אמנות

Recommended by

כתבות נוספות שעשויות לעניין אותך

חדשות / דעות

משהו רקוב מאוד
בשמאל הישראלי

חדשות / דעות

התפקדות מאוחרת:
מירי רגב פספסה את
רכבת ההסתדרות

תרבות / תרבות

הלוקיישן שבחר אלדד
רפאלי להצגת צילומיו
מאלנבי 58 מתגמד
מול חשיבותם

תרבות / תרבות

כבר לא ילדה, עדיין לא
אישה

תגובה

משלוח תגובה מהווה הסכמה לתנאי השימוש של אתר הארץ

שלחו

רכשו מנוי
בלוגים

צרו קשר
פרסמו באתר

להורדת האפליקציה

© כל הזכויות שמורות

